

J. E. Bogomil:

Prijetna zabava.

9. Računanje.

Radi bi vedeli, koliko je star Maroltov Jožek iz Podhoma in kdaj je rojen? Kar vprašat ga pojdite! Jožek se bo pomuzal, pa bo rekel: »Uganite!« — »Dobro, pa bomo!« — »Mhm! Vi pa že, vi! Nikoli!« — »Koliko stavimo?« — »Kolikor hočete! Saj bom vse jaz dobil!«

Jožek se bo že naprej veselil dobljene stave in vam bo prav rad računal, ko mu boste narekovali, kaj naj vam izračuna.

Takole mu boste govorili: »Število tistega meseca, v katerem si rojen, pomnoži s številom 100. Zdaj zraven prištej še datum svojega rojstnega dne. To pomnoži s številom 2 in prištej zraven število 5. To pomnoži s številom 10 in prištej zraven 23. Vse to pomnoži s številom 5 in prištej zraven toliko, kolikor let si star.«

Tole zadnjo številko se bo mogoče Jožek malo branil zapisati, zakaj brez pisanja ni mogoče napraviti tako učenih računov, kakršen je ta. Mislil bo namreč: »Aha! Ti boš pa od daleč gledal, kaj bom zapisal!« Če bi Jožek res kaj sitnaril, ga zavrnite: »Na! Bom pa proč gledal. Ti pa zapiši, kar sem rekel. Samo po pravici!«

Jožek vam mora zdaj povedati, kar je naračunal. Vi pa odštejete od tiste vsote število 365. Ostanek, ki ga dobite, pa razdelite tako, da bosta od desne proti levi v vsakem oddelku po dve številki. V zadnjem oddelku je lahko tudi po ena sama. V

prvem oddelku od desne na levo imate število njegovih let, v drugem njegov rojstni dan in v tretjem njegov rojstni mesec.

Zgled naj vam še natančneje pojasni ta lepi račun. Jožek je bil rojen — recimo — dne 29. marca 1902. To lahko zapišemo tako, da tudi mesec zapišemo s številko, torej 29. 3., ker je marec tretji mesec. Star je torej zdaj 20 let. Jožek bo torej računal takole: $3 \times 100 = 300$, $300 + 29 = 329$, $329 \times 2 = 658$, $658 + 5 = 663$; $663 \times 10 = 6630$, $6630 + 23 = 6653$, $6653 \times 5 = 33265$, $33265 + 20 = 33285$. To številko mora Jožek povedati, vi pa vzamete v roko svinčnik, pa odštejete: $33285 - 365 = 32920$. To številko razdelite s črtami takole $3 \mid 29 \mid 20$, pa imate v prvem oddelku od desne na levo starost 20 let, drugo število vam pove dan rojstva (29), tretja pa mesec rojstva (3).

Tako lahko uganete starost vseh svojih součencev oziroma součenk, bratov, sester, staršev, sploh vseh, ki vam bodo hoteli računati, kakor jim boste vi ukazali. Nekdo n. pr. bi vam povedal številko 122614. Koliko je star danes, ko vam je to povedal, kdaj je rojen? Napravite račun za človeka, ki je bil rojen 1. januarja 1907!

Janko Posavec:

Junaki iz naše šole.

V mrzli dolini, na Dolenjskem stoji mogočna šola. Človek bi mislil, da je kako vseučilišče, ako ne bi bilo na nji zapisano debelo »Ljudska šola«. Kakor šola, taki imenitni junaki so tudi njeni obiskovalci. A čudo preveliko — čim manjši so učenci, tem večji.